

Názov stavby: „**Zvolen, Obytný súbor Čierne zem (Rezidencia Hron)**“

Číslo výskumu: 24/2008

Vedúci výskumu: Mgr. Ján Beljak

Spolupracovníci z iných inštitúcií: Mgr. Noémi Pažinová (KA UKF Nitra)

Investor: **Immofin s.r.o. (Opera a.s.) Trenčianska 56/A, 821 09 Bratislava**

METÓDA A ORGANIZÁCIA VÝSKUMU

Záchranný výskum (č.v.: 24/2008) prebehol v dňoch 10.4.2008 – 30.5.2008. Pozostával z vykonania rezov pomocou UDS (hladká lyžica široká 1,2 m). Zároveň bola vykonaná archeologická prospekcia na celej ploche Obytného súboru Čierne zeme vo Zvolene. Na mieste nálezov („hlavná plocha“) naplavených driev a keramiky z doby bronzovej a neskorého stredoveku bola plocha vykopaná plošne. Táto plocha bola rozdelená na sektory 3x3 m (A-F/72-84). Podľa sektorov boli triedené nálezy aj dokumentovaná odhalená nálezová situácia.

Nálezové situácie boli zdokumentované geodeticky, kresebne, fotograficky a fotogrametricky. Nálezy sú zdokumentované, ošetrené a uložené v depozite AÚ SAV.

ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV ARCHEOLOGICKÉHO VÝSKUMU

Výskumom sa podarilo odhaliť a zdokumentovať zaniknuté bočné koryto rieky Hron. Okrem naplavených driev (dub, jaseň, brest, breza) sa tu našli naplavené črepy zo strednej doby bronzovej a obdobia eneolitu. Tieto sa nachádzali na tej istej úrovni (pod niveletou 283,54 m.n.m.) ako spomínané drevo. Drevo neboli opracované. V súčasnosti sú ich vzorky na analýze u Prof. M. Krapca (AGH Kraków, PL) a u Doc. V. Bahýľa (TU Zvolen). Analýza C14 laboratória v Kyjeve datuje vzorku dreva zo Zvolena – Čiernych zemí do obdobia 2470-2280 pred Kr. Rovnako boli odobrané vzorky zeminy pre archeobotanický výskum). Drevo sa zachovalo vďaka bahnatej (zásaditej) vrstve, ktorá ho zakonzervovala. Táto vrstva zároveň škodila črepom, ktoré sú veľmi drobné. Keramika zo strednej doby bronzovej (15. stor. pred Kr.) sa nachádzala pod touto vrstvou. Zoskupenie črepov z nádob z obdobia vrcholného stredoveku (15. stor. po Kr.) sa nachádzalo priamo v tejto vrstve. Je nanajvýš pravdepodobné, že keramika z doby bronzovej súvisí s osadou, ktorá sa musela nachádzať v tesnej blízkosti tohto nálezoviska.

Výskum zároveň priniesol zaujímavé výsledky k ekovývoju krajiny a rieky Hron. Po preskúmaní vzoriek dreva dendrochronológmi a ich datovaní, budeme môcť datovať povodeň, ktorá naplavila drevo a keramické nálezy. Táto pravdepodobne zaslepila skúmané bočné

rameno Hrona a to sa začalo zanášať bahnitými vrstvami. Podobnú situáciu dnes môžeme sledovať na mŕtvom ramene Hrona – Lanice vo Zvolene.

Obr. 01. Zvolen, Čierne zeme. Pohľad na skúmanú plochu z juhozápadu.

Obr. 02. Zvolen, Čierne zeme. Skúmaná plocha počas archeologického výskumu.

Obr. 03. Zvolen, Čierne zeme. Naplavené drevá v mŕtvom ramene Hrona začistené v sektoroch 78-81/B-C.

Obr. 04. Zvolen, Čierne zeme. Naplavené drevá v mŕtvom ramene Hrona začistené v sektoroch 72-84/D-F.

Obr. 05. Zvolen, Čierne zeme. Naplavené drevá v mŕtvom ramene Hrona začistené v sektoroch 75-81/D - detail.

Obr. 06. Zvolen, Čierne zeme. Vzorka dreva, na ktorej bola vykonaná analýza C14.

Obr. 07. Zvolen, Čierne zeme. Nádobka zo strednej doby bronzovej?

Obr. 08. Zvolen, Čierne zeme. Fragменты керамики з обдоbia енеолиту.